

VAI TRÒ CỦA DOANH NGHIỆP TRONG XÂY DỰNG, HOÀN THIỆN PHÁP LUẬT, ĐÁP ỨNG YÊU CẦU PHÁT TRIỂN NHANH VÀ BỀN VỮNG

★ PGS, TS DƯƠNG THỊ TƯƠI

★ ThS ÂU THỊ TÂM MINH

*Viện Nhà nước và Pháp luật,
Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh*

DOI: <https://doi.org/10.70786/LLCT.583.2026.314>

● **Tóm tắt:** Xây dựng, hoàn thiện pháp luật là nhiệm vụ quan trọng nhằm đáp ứng yêu cầu phát triển nhanh, bền vững đất nước trong kỷ nguyên mới. Quá trình này đòi hỏi sự đồng hành, đóng góp của các doanh nghiệp. Trên cơ sở khái quát vai trò của doanh nghiệp trong xây dựng, hoàn thiện pháp luật, bài viết đánh giá thực tiễn tham gia của cộng đồng doanh nghiệp trong xây dựng, hoàn thiện pháp luật ở Việt Nam những năm qua và đề xuất một số định hướng.

● **Từ khóa:** xây dựng, hoàn thiện pháp luật; doanh nghiệp.

The role of enterprises in building and perfecting legislation to meet the requirements of rapid and sustainable development

● **Abstract:** Building and perfecting legislation is a crucial task to meet the requirements of the country's rapid and sustainable development in the new era. This process requires the companionship and contribution of enterprises. Based on an overview of the role of enterprises in building and perfecting legislation, the article evaluates the practical participation of the business community in building and perfecting legislation in Vietnam over recent years and proposes several orientations.

● **Keywords:** building and perfecting legislation; enterprises.

1. Mở đầu

Bước vào kỷ nguyên mới, thực hiện quản trị quốc gia hiện đại, Nhà nước, thị trường và xã hội là ba thành tố cơ bản, có mối quan hệ biện chứng, tương hỗ lẫn nhau, góp phần hiện thực hóa mục tiêu phát triển nhanh, bền vững đất nước, đưa Việt Nam trở thành một nước công nghiệp hiện đại, phát triển, có thu nhập cao theo định hướng xã hội chủ nghĩa vào giữa thế kỷ XXI. Tại Hội

nghị Trung ương 5 khóa XII, Đảng ta đã yêu cầu: “Xác định rõ và thực hiện đúng vị trí, vai trò, chức năng và mối quan hệ của Nhà nước, thị trường và xã hội phù hợp với kinh tế thị trường; bảo đảm định hướng xã hội chủ nghĩa” (Văn phòng Trung ương Đảng, 2017, tr.28).

Đặc biệt, Đảng ta ngày càng nhấn mạnh vai trò của doanh nghiệp trong xây dựng, hoàn thiện pháp luật. Nghị quyết số 66-NQ/TW ngày

30/4/2025 về đổi mới công tác xây dựng và thi hành pháp luật đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước trong kỷ nguyên mới nêu rõ: “xây dựng và thi hành pháp luật là “đột phá của đột phá” trong hoàn thiện thể chế phát triển đất nước trong kỷ nguyên mới”; pháp luật đóng vai trò “mở đường, khơi thông mọi nguồn lực”; “lấy người dân, doanh nghiệp làm trung tâm”. Theo đó, phải “tăng cường đối thoại, tiếp nhận, lắng nghe phản ánh, kiến nghị, giải quyết kịp thời khó khăn, vướng mắc về pháp lý của cá nhân, tổ chức, doanh nghiệp, địa phương”; “phát huy vai trò giám sát và phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, sự tham gia rộng rãi, thực chất của người dân, tổ chức, doanh nghiệp trong xây dựng và thi hành pháp luật” (Bộ Chính trị, 2025a). Pháp luật nếu được ban hành phù hợp sẽ đáp ứng yêu cầu phát triển nhanh, bền vững đất nước; cụ thể là thúc đẩy tăng trưởng kinh tế nhanh, liên tục và ổn định, nâng cao mức sống nhân dân, cải thiện an sinh xã hội; ngược lại sẽ kìm hãm sự phát triển của đất nước. Do đó, xây dựng, hoàn thiện pháp luật đòi hỏi sự tham gia tích cực, có trách nhiệm của cả hệ thống chính trị cũng như các chủ thể khác nhau trong xã hội, đặc biệt là cộng đồng doanh nghiệp.

2. Nội dung

2.1. Khái quát về vai trò của doanh nghiệp trong xây dựng, hoàn thiện pháp luật

Theo quy định tại Điều 28 Hiến pháp năm 2013 (sửa đổi, bổ sung một số điều năm 2025): “Công dân có quyền tham gia quản lý nhà nước và xã hội, tham gia thảo luận và kiến nghị với cơ quan nhà nước về các vấn đề của cơ sở, địa phương và cả nước”; “Nhà nước tạo điều kiện để công dân tham gia quản lý nhà nước và xã hội; công khai, minh bạch trong việc tiếp nhận, phản hồi ý kiến, kiến nghị của công dân” (Quốc hội, 2013). Đồng thời, theo Điều 6 Luật Ban

hành văn bản quy phạm pháp luật năm 2025: “Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức thành viên của Mặt trận và các cơ quan, tổ chức, cá nhân có quyền và được tạo điều kiện tham gia góp ý kiến về chính sách, dự thảo văn bản quy phạm pháp luật” (Quốc hội, 2025). Trên cơ sở đó, có thể khái quát vai trò của doanh nghiệp trong xây dựng, hoàn thiện pháp luật trên hai khía cạnh cơ bản sau:

Một là, doanh nghiệp trực tiếp đóng góp ý kiến cho các đề nghị xây dựng văn bản quy phạm pháp luật và dự thảo văn bản quy phạm pháp luật

Một trong những vai trò quan trọng của pháp luật là kiến tạo môi trường kinh doanh thuận lợi, lành mạnh cho cộng đồng doanh nghiệp, thông qua hệ thống pháp luật về đầu tư, kinh doanh, chứng khoán, thuế,... Đây không chỉ là yếu tố quyết định sự thành công của doanh nghiệp, mà còn quyết định tới việc phát huy tiềm năng và khả năng đóng góp của doanh nghiệp đối với xã hội. Doanh nghiệp với tư cách là chủ thể chịu sự điều chỉnh của các quy định pháp luật có quyền tham gia góp ý kiến xây dựng, hoàn thiện pháp luật liên quan đến quyền và nghĩa vụ của mình. Đặc biệt, phản ánh của doanh nghiệp về những vướng mắc, bất cập trong thực tiễn là cơ sở để cơ quan có thẩm quyền xác định chính xác các điểm nghẽn về thể chế, để từ đó nghiên cứu sửa đổi. Hiện nay, theo Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật năm 2025, doanh nghiệp góp ý kiến trực tiếp thông qua các hình thức như góp ý trên cổng thông tin điện tử của bộ, ngành; gửi ý kiến góp ý tới các cơ quan chủ trì soạn thảo; góp ý tại các hội nghị, hội thảo do cơ quan đề nghị, cơ quan chủ trì soạn thảo tổ chức;...

Hai là, doanh nghiệp góp ý kiến đối với đề nghị xây dựng văn bản quy phạm pháp luật và

dự thảo văn bản quy phạm pháp luật qua các tổ chức đoàn thể, hiệp hội nghề nghiệp,...

Theo quy định pháp luật, cơ quan lập đề xuất chính sách có trách nhiệm “tổ chức lấy ý kiến đối tượng chịu sự tác động trực tiếp của chính sách, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội, các Đoàn đại biểu Quốc hội, Bộ, cơ quan ngang Bộ và cơ quan, tổ chức, cá nhân khác có liên quan” (Quốc hội, 2025, Điều 30). Đối với dự thảo luật, nghị quyết của Quốc hội, pháp lệnh, nghị quyết của Ủy ban Thường vụ Quốc hội phải “tổ chức lấy ý kiến các Đoàn đại biểu Quốc hội, đối tượng chịu sự tác động trực tiếp của dự án luật, pháp lệnh, nghị quyết; lấy ý kiến Bộ, cơ quan ngang Bộ đối với những nội dung của dự án liên quan đến chức năng quản lý ngành, lĩnh vực của Bộ, cơ quan ngang Bộ và cơ quan, tổ chức, cá nhân khác có liên quan” (Quốc hội, 2025, Điều 33). Đây chính là cơ sở pháp lý để các doanh nghiệp và tổ chức đại diện của cộng đồng doanh nghiệp như Liên đoàn Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (VCCI) tham gia vào quá trình xây dựng, hoàn thiện pháp luật, nhất là những văn bản quy phạm pháp luật liên quan đến quyền và nghĩa vụ của doanh nghiệp.

Việt Nam có khoảng 800 hiệp hội doanh nghiệp, doanh nhân; 100% địa phương có hiệp hội doanh nghiệp cấp tỉnh (Thanh Hiền, 2025). Các hiệp hội doanh nghiệp đại diện bảo vệ quyền lợi doanh nghiệp, tham gia ý kiến trong xây dựng chính sách, pháp luật và tham gia đối thoại với chính quyền. Bên cạnh đó, các hiệp hội doanh nghiệp, các hội nghề nghiệp,... còn tham gia tuyên truyền, động viên các hội thành viên và doanh nghiệp chấp hành tốt chính sách, pháp luật, nắm bắt, tổng hợp những khó khăn, vướng mắc để kịp thời kiến nghị, đề xuất với cơ quan quản lý nhà nước, từ đó góp phần cải

thiện môi trường đầu tư kinh doanh, thúc đẩy phát triển nhanh, bền vững.

2.2. Thực tiễn tham gia của doanh nghiệp trong xây dựng, hoàn thiện pháp luật ở Việt Nam

Bằng hệ thống thể chế, pháp luật, Nhà nước đã bảo đảm quyền tham gia góp ý kiến của doanh nghiệp trong xây dựng, ban hành văn bản quy phạm pháp luật, qua đó góp phần bảo đảm chất lượng xây dựng pháp luật ngày một cao hơn, sát thực, khả thi và hiệu quả hơn. Trong nhiều trường hợp, các doanh nghiệp, doanh nhân tham gia ban soạn thảo, tổ biên tập. Bên cạnh việc công khai dự thảo trên Cổng thông tin điện tử, gửi công văn lấy ý kiến, tổ chức các hội thảo, hội nghị, diễn đàn tham vấn ý kiến, việc lấy ý kiến doanh nghiệp được thực hiện thông qua nhiều hình thức khác nhau như trực tiếp hoặc thông qua VCCI, các hiệp hội, hội nghề nghiệp... Các doanh nghiệp, VCCI, các hiệp hội luôn chủ động tham gia thảo luận, góp ý đối với các đề xuất chính sách, dự thảo văn bản quy phạm pháp luật.

Năm 2023, VCCI có đóng góp quan trọng vào quá trình tổng kết 10 năm thực hiện Nghị quyết số 09-NQ/TW ngày 09/12/2011 về xây dựng và phát huy vai trò của đội ngũ doanh nhân Việt Nam trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế; tham mưu xây dựng dự thảo Nghị quyết số 41/NQ-TW ngày 10/10/2023 về xây dựng và phát huy vai trò của đội ngũ doanh nhân Việt Nam trong thời kỳ mới. Bên cạnh đó, VCCI đã góp ý 406 dự thảo văn bản quy phạm pháp luật liên quan đến doanh nghiệp như dự thảo Luật Đất đai, Luật Nhà ở, Luật Kinh doanh bất động sản, Luật Các tổ chức tín dụng sửa đổi (Tuấn Vỹ, 2024).

Năm 2024, VCCI tiếp tục tham gia đóng góp ý kiến cho 548 dự thảo VBQPPL, tăng 35% so với năm 2023, trong đó có nhiều luật quan trọng như: Luật sửa đổi Luật Chứng khoán, Luật Kế toán,

Luật Kiểm toán độc lập, Luật Ngân sách nhà nước, Luật Quản lý, sử dụng tài sản công, Luật Quản lý thuế, Luật Dự trữ quốc gia... Đây là những dự luật nhằm giải quyết khó khăn, vướng mắc pháp lý cho hoạt động sản xuất kinh doanh, góp phần ổn định kinh tế vĩ mô... Ngoài ra, VCCI đã phối hợp tổ chức hàng trăm hội nghị, hội thảo nhằm đóng góp ý kiến xây dựng pháp luật (Anh Minh, 2024). Trong đó, nhiều ý kiến đã được cơ quan có thẩm quyền ghi nhận và phản hồi.

Nhiều hiệp hội doanh nghiệp cũng tích cực tham gia vào quá trình xây dựng pháp luật. Năm 2023, các hiệp hội như: Hiệp hội Thực phẩm minh bạch, Hiệp hội chế biến và xuất khẩu thủy sản Việt Nam, Hiệp hội sữa Việt Nam, Hiệp hội Bia - Rượu - Nước giải khát Việt Nam, Hiệp hội Dệt may Việt Nam... cùng ký văn bản góp ý dự thảo Quyết định của Thủ tướng Chính phủ ban hành định mức chi phí tái chế hợp lý, hợp lệ đối với một đơn vị khối lượng sản phẩm, bao bì và chi phí quản lý hành chính phục vụ quản lý, giám sát, hỗ trợ thực hiện trách nhiệm thu gom, xử lý chất thải của nhà sản xuất, nhập khẩu.

Năm 2024, Hiệp hội doanh nghiệp đầu tư nước ngoài tham gia góp ý dự thảo Luật Thuế tiêu thụ đặc biệt sửa đổi; Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Quy hoạch, Luật Đầu tư, Luật Đầu tư theo phương thức đối tác công tư, Luật Đấu thầu... Hiệp hội Doanh nghiệp nhỏ và vừa Việt Nam thường xuyên tham gia góp ý các văn bản quy phạm pháp luật liên quan đến doanh nghiệp nhỏ và vừa.

Tuy nhiên, việc phát huy vai trò của doanh nghiệp trong xây dựng, hoàn thiện pháp luật ở Việt Nam còn một số hạn chế như:

Một là, nhiều doanh nghiệp chưa tích cực, chủ động tham gia vào các cuộc lấy ý kiến công khai. Trên thực tế, một số doanh nghiệp chưa thực sự coi trọng việc tham gia xây dựng,

hoàn thiện pháp luật; còn y lại vào vai trò của cơ quan chủ quản (như đối với doanh nghiệp nhà nước) hoặc thông qua các hiệp hội, tổ chức. Do đó, khi văn bản pháp luật được ban hành và triển khai thực hiện, một số doanh nghiệp gặp khó khăn trong tiếp cận, hiểu và thực hiện pháp luật, tạo ra rào cản cho sự phát triển của doanh nghiệp trên thị trường. Bên cạnh đó, một số doanh nghiệp chỉ tập trung góp ý các quy định có lợi cho mình. Năng lực của một số doanh nghiệp còn hạn chế, dẫn đến việc tham gia góp ý chưa hiệu quả.

Hai là, việc tiếp thu và giải trình tiếp thu ý kiến của cơ quan chủ trì soạn thảo còn hạn chế, do đó chưa thực sự tạo niềm tin vững chắc, chưa khơi dậy động lực và trách nhiệm xã hội của doanh nghiệp trong công tác này. Năm 2023, VCCI đã đưa ra 362 ý kiến góp ý cho 63 văn bản quy phạm pháp luật; trong đó tỷ lệ được tiếp thu là 53,87%. Năm 2024, tỷ lệ này là 51,98% (thấp hơn năm 2023) (Liên đoàn Thương mại và Công nghiệp Việt Nam, 2024). Các góp ý của VCCI thường tập trung vào tính hợp lý, tính minh bạch và tính thống nhất của quy định. Thực tế cho thấy, dự thảo các văn bản quy phạm pháp luật về kinh doanh còn nhiều “điểm nghẽn”, chưa thể hiện rõ vai trò của doanh nghiệp và các hiệp hội doanh nghiệp trong xây dựng, hoàn thiện pháp luật.

Ba là, đối với các dự thảo soạn thảo theo trình tự, thủ tục rút gọn, một luật sửa đổi, bổ sung nhiều luật thì quy trình, thủ tục soạn thảo bị cắt giảm, thời gian bị rút ngắn, việc tổ chức lấy ý kiến thường diễn ra gấp rút, khó có điều kiện nghiên cứu, xem xét các nội dung một cách kỹ lưỡng, dẫn đến chất lượng góp ý của các cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp còn hạn chế.

Bốn là, doanh nghiệp còn gặp khó khăn khi tham gia góp ý kiến đối với các đề nghị, dự thảo

văn bản quy phạm pháp luật ở địa phương. Pháp luật có quy định chung về lấy ý kiến góp ý của “đối tượng chịu sự tác động trực tiếp của chính sách”, “cơ quan, tổ chức, cá nhân khác có liên quan”... đối với dự thảo văn bản quy phạm pháp luật nói chung (bao gồm văn bản quy phạm pháp luật ở địa phương). Tuy nhiên, việc xác định phạm vi “cơ quan, tổ chức, cá nhân khác có liên quan” không phải lúc nào cũng dễ dàng và tường minh. Pháp luật chưa có quy định rõ việc phải lấy ý kiến của VCCI, các hiệp hội doanh nghiệp, hội nghề nghiệp... đối với các đề nghị, dự thảo liên quan đến quyền và nghĩa vụ của doanh nghiệp.

Những hạn chế trên có nhiều nguyên nhân: doanh nghiệp chưa nhận thức sâu sắc về vai trò của mình trong xây dựng, hoàn thiện pháp luật; các quy định về lấy ý kiến và giải trình tiếp thu ý kiến của cơ quan đề nghị, cơ quan chủ trì soạn thảo còn bất cập, chưa thu hút sự tham gia trực tiếp của doanh nghiệp; sự thiếu kết nối, chia sẻ thông tin giữa Nhà nước, doanh nghiệp và xã hội; những bất cập, tiêu cực trong quản lý nhà nước, thủ tục hành chính...

2.3. Một số định hướng trong giai đoạn mới

Để phát huy vai trò của doanh nghiệp trong xây dựng, hoàn thiện pháp luật đáp ứng yêu cầu phát triển nhanh, bền vững trong kỷ nguyên mới, cần quán triệt một số định hướng sau:

Thứ nhất, nâng cao nhận thức, trách nhiệm xã hội của doanh nghiệp trong xây dựng, hoàn thiện pháp luật. Nhận thức rõ ý nghĩa, tầm quan trọng của pháp luật, vai trò, trách nhiệm của doanh nghiệp trong xây dựng, hoàn thiện pháp luật là tiền đề cơ bản, cũng là động lực tự thân để các doanh nghiệp tham gia ngày càng tích cực hơn và có nhiều đóng góp thiết thực hơn cho công tác xây dựng, hoàn thiện pháp luật đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước trong kỷ

nguyên mới. Muốn vậy, ngoài tăng cường công tác tuyên truyền, truyền thông, cần xây dựng và phát triển các diễn đàn của doanh nghiệp, xây dựng mạng lưới doanh nghiệp, có kết nối giữa Nhà nước, doanh nghiệp và các tổ chức xã hội... từ đó tạo cơ hội chia sẻ thông tin và kêu gọi sự tham gia đóng góp ý kiến. Các hiệp hội doanh nghiệp là cầu nối quan trọng giữa doanh nghiệp và Nhà nước. Chẳng hạn như ở Hàn Quốc, Hiệp hội Thương mại Quốc tế Hàn Quốc, Hiệp hội Kinh tế Hàn Quốc là những diễn đàn tiêu biểu kết nối cộng đồng doanh nghiệp với Nhà nước, thường xuyên đưa ra các kiến nghị, đề xuất chính sách, đối thoại với Chính phủ về các vấn đề kinh tế vĩ mô, chính sách lao động và các quy định quản lý. Ở nhiều nước Liên minh châu Âu, các doanh nghiệp chủ động tham gia vào quá trình hoạch định chính sách thông qua hoạt động vận động hành lang hợp pháp để trao đổi thông tin, trình bày quan điểm, tác động đến quyết định của cơ quan có thẩm quyền. Các doanh nghiệp nhỏ và vừa thường tham gia vào các hiệp hội ngành nghề hoặc các hiệp hội chung để có tiếng nói mạnh mẽ hơn.

Thứ hai, nêu cao vai trò của người đứng đầu doanh nghiệp. Việc phát huy vai trò, sự tham gia của doanh nghiệp trong xây dựng, hoàn thiện pháp luật phụ thuộc rất lớn vào bộ máy lãnh đạo, quản lý, người đứng đầu doanh nghiệp. Người đứng đầu doanh nghiệp nhận thức rõ tầm quan trọng và quyết liệt chỉ đạo các bộ phận liên quan tham gia góp ý kiến các văn bản quy phạm pháp luật, đặc biệt là những văn bản liên quan đến quyền và nghĩa vụ của doanh nghiệp, ngành/lĩnh vực hoạt động của doanh nghiệp... sẽ góp phần nâng cao chất lượng công tác xây dựng, hoàn thiện pháp luật. Cần thông qua các hình thức kết nối, tác động, gây ảnh hưởng, khuyến khích bằng cơ chế, chính sách...

để nâng cao thái độ, tinh thần trách nhiệm của chính bộ máy lãnh đạo, quản lý, những người đứng đầu doanh nghiệp trong thực hiện quyền và trách nhiệm xây dựng, hoàn thiện pháp luật.

Thứ ba, tiếp tục đổi mới quy trình, nâng cao chất lượng công tác xây dựng pháp luật; trong đó bảo đảm sự tham gia thuận lợi, thực chất, hiệu quả của cộng đồng doanh nghiệp, “không đẩy khó khăn cho người dân, doanh nghiệp trong thiết kế chính sách và xây dựng pháp luật” (Trương Hồng Quang, 2025). Nghị quyết số 68-NQ/TW đã xác định rõ: “Không ngừng củng cố, nâng cao vai trò, chức năng, nhiệm vụ, hiệu quả hoạt động của các hiệp hội, các tổ chức đại diện cho doanh nghiệp, doanh nhân để bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng của doanh nghiệp, doanh nhân; tham gia xây dựng, phản biện và giám sát việc thực hiện chủ trương, chính sách phát triển kinh tế - xã hội của Đảng, Nhà nước” (Bộ Chính trị, 2025b). Như vậy, doanh nghiệp không chỉ là đối tượng chịu sự tác động của pháp luật mà còn là chủ thể đồng kiến tạo pháp luật cùng Nhà nước.

Thời gian tới, cần quy định rõ về yêu cầu, cơ chế tham gia của doanh nghiệp trong xây dựng, hoàn thiện pháp luật. Các cơ quan đề nghị, cơ quan chủ trì soạn thảo văn bản quy phạm pháp luật cần đổi mới hình thức lấy ý kiến cơ quan, tổ chức, hiệp hội, chuyên gia, nhà khoa học, người hoạt động thực tiễn...; đồng thời có cơ chế tiếp thu ý kiến góp ý kèm nghĩa vụ giải trình bắt buộc, đầy đủ, rõ ràng; đẩy mạnh truyền thông đối với các văn bản quy phạm pháp luật có tác động lớn đến người dân và doanh nghiệp và phát huy vai trò phản biện từ phía xã hội. Đẩy mạnh nghiên cứu hoàn thiện pháp luật về hội. Với tinh thần “lợi ích hài hòa, rủi ro chia sẻ”, Chính phủ, các Bộ, ngành, địa phương cần tiếp tục rà soát, hoàn thiện pháp luật nhằm tháo

gỡ khó khăn, giải quyết các vấn đề còn tồn đọng, vấn đề phát sinh mới, huy động nguồn lực xã hội cho đầu tư phát triển.

Thứ tư, thực hiện thực chất và có hiệu quả các yêu cầu công khai, minh bạch, đơn giản hóa thủ tục hành chính, tăng cường kết nối, chia sẻ thông tin và nêu cao trách nhiệm giải trình. Rà soát, đơn giản hóa thủ tục hành chính, tạo điều kiện để kết nối chính quyền với doanh nghiệp. Các nước phát triển như Vương quốc Anh, Đức, Hàn Quốc,... đều rất coi trọng việc đối thoại, tham vấn doanh nghiệp trong hoạch định chính sách, xây dựng pháp luật. Đặc biệt, trong bối cảnh hiện nay, cần khai thác tối đa tiện ích công nghệ số “để kết nối, chia sẻ dữ liệu với người dân và cộng đồng doanh nghiệp” (Nguyễn Trung Sơn, 2022). Đồng thời, đẩy mạnh hoạt động theo dõi tình hình thi hành pháp luật. Tăng cường các hình thức trao đổi, đối thoại với doanh nghiệp để phát hiện, nắm bắt những “điểm nghẽn” trong thực tế với tinh thần lắng nghe, hợp tác, đồng hành cùng tháo gỡ khó khăn, giải quyết vấn đề, hoàn thiện chính sách, pháp luật, tạo môi trường thuận lợi để doanh nghiệp hoạt động lành mạnh và có đóng góp tích cực cho Nhà nước và xã hội. Các cấp chính quyền thực hiện tốt “cơ chế định kỳ 3 tháng tổ chức gặp gỡ, đối thoại, lắng nghe các doanh nghiệp nhà nước chia sẻ khó khăn, vướng mắc, tâm tư, nguyện vọng” (Đức Minh, 2023).

Thứ năm, nâng cao năng lực phản ứng chính sách và hiệu quả, kỷ cương trong tổ chức thi hành pháp luật. Sau khi pháp luật được ban hành và đi vào thực tiễn, quá trình thi hành pháp luật cần được theo dõi, giám sát chặt chẽ nhằm đánh giá hiệu quả, tính khả thi, phát hiện vướng mắc, bất cập (nếu có) và kịp thời điều chỉnh, sửa đổi, hoàn thiện. Trong quá trình này, người dân, doanh nghiệp, cá nhân, tổ chức, đối

tượng chịu sự tác động của chính sách, pháp luật đóng vai trò quan trọng. Cơ quan chủ trì xây dựng văn bản quy phạm pháp luật cần lắng nghe, tiếp nhận các thông tin phản ánh, ý kiến, kiến nghị để chủ động có hướng giải quyết phù hợp. Coi trọng công tác sơ kết, tổng kết việc thực hiện pháp luật, nhất là đối với những văn bản quy phạm pháp luật quan trọng. Ngoài ra, cần xử lý nghiêm các biểu hiện thiếu trách nhiệm, vi phạm đạo đức công vụ, sách nhiễu doanh nghiệp, tư lợi cá nhân của cán bộ, công chức có thẩm quyền cũng như các hành vi móc ngoặc, trục lợi bất chính và các hiện tượng tham nhũng, tiêu cực khác.

3. Kết luận

Đảng ta xác định, từ Đại hội XIV, đất nước bước vào kỷ nguyên phát triển mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc. Đặc biệt, kinh tế tư nhân được xác định là động lực quan trọng nhất cho tăng trưởng kinh tế, đòi hỏi phải có các cơ chế, chính sách đột phá, khơi thông điểm nghẽn, mở ra lộ trình phát triển mạnh mẽ cho các doanh nghiệp tham gia sâu rộng hơn vào nền kinh tế. Một trong những yêu cầu đặt ra hiện nay là cần phát huy cao độ vai trò của doanh nghiệp trong xây dựng, hoàn thiện pháp luật. Thời gian qua, cộng đồng doanh nghiệp đã có nhiều đóng góp quan trọng trong công tác xây dựng, hoàn thiện pháp luật, trực tiếp hoặc thông qua các tổ chức, hiệp hội. Tuy nhiên, thực tế vẫn còn nhiều bất cập, hạn chế, đòi hỏi phải tiếp tục nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các doanh nghiệp; đề cao vai trò của người đứng đầu doanh nghiệp; bảo đảm cơ chế tham gia đóng góp ý kiến của doanh nghiệp trong xây dựng, hoàn thiện pháp luật; tăng cường kết nối, chia sẻ giữa Nhà nước, doanh nghiệp và nhân dân; thực hiện tốt công tác thanh tra, kiểm tra, xử lý các hiện tượng tiêu cực, sách nhiễu doanh nghiệp □

Ngày nhận bài 12/5/2026;

Ngày bình duyệt: 06/7/2026;

Ngày quyết định đăng: 20/9/2026.

Email tác giả: attm91@gmail.com

Tài liệu tham khảo:

Anh Minh (08/3/2024). Doanh nghiệp sẽ tích cực góp ý các dự thảo văn bản quy phạm pháp luật. <https://baochinhphu.vn>.

Bộ Chính trị (2025a). Nghị quyết số 66-NQ/TW ngày 30/4/2025 về đổi mới công tác xây dựng và thi hành pháp luật đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước trong kỷ nguyên mới.

Bộ Chính trị (2025b). Nghị quyết số 68-NQ/TW ngày 04/5/2025 về phát triển kinh tế tư nhân.

Đức Minh (14/9/2023). *Thủ tướng yêu cầu địa phương định kỳ 3 tháng đối thoại với doanh nghiệp*. <https://plo.vn>.

Liên đoàn Thương mại và công nghiệp Việt Nam (2024). *Báo cáo dòng chảy pháp luật kinh doanh năm 2024*. Nxb Công thương, Hà Nội.

Nguyễn Trung Sơn (2022). *Sự tham gia của người dân vào quá trình xây dựng văn bản quy phạm pháp luật trong bối cảnh phát triển công nghệ số*. *Tạp chí Quản lý nhà nước điện tử*. <https://www.quanlynhanuoc.vn>.

Quốc hội (2013). *Hiến pháp nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam* (sửa đổi, bổ sung năm 2025).

Quốc hội (2025). *Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật*.

Thanh Hiền (16/10/2025). Động lực để đội ngũ doanh nhân Việt Nam phát triển lớn mạnh. <https://hanoimoi.vn>.

Trương Hồng Quang (2025). Đổi mới công tác xây dựng pháp luật, xây dựng hệ thống pháp luật hiện đại, tôn trọng, bảo đảm, bảo vệ hiệu quả quyền con người, quyền công dân. *Tạp chí Cộng sản điện tử*. <https://www.tapchicongsan.org.vn>.

Tuấn Vỹ (10/4/2024). VCCI luôn là người bạn đồng hành với doanh nghiệp. <https://diendandoanhnghiep.vn>.

Văn phòng Trung ương Đảng (2017). *Văn kiện Hội nghị lần thứ năm Ban Chấp hành Trung ương khóa XII*.